

B é t s.

A' *Mediolánumi* Hertzezségnek *Pávia* nevű Városából útasította hozzánk *Junius*nak 13-dikán Nevendék Pap T. *Cseresnyés András* Ur betses Levelét, melyben is ezt írja:

„Ö Szentséges Felsége, *II. Leopold* Királyunk az el múlt hónapnak végén két napokig mulatott itten; az alatt a' mi Kollégiumunkat is meglátogatta, *Ferdinánd, Károly,* és *Sándor Leopold* Fő Hertzegekkel, 's az ifjú *Lichtenstein* Hertzeggel együtt. Mihelyt bé lépett *Sándor Leopold* Főhertzeg a' Kollégiumba: tüstént a' *Magyar Alumnusokról* kezdett tudakozódni: hányan, 's kik vagynak? 's minekutánna nyájason befélgetett volna velünk, igérté jövődöbéli kegyes grátziáját. Egész *Olasz* Országban mindenütt magyar köntösben jár. Most, *Mediolánban* vagynak ő Felségek.“

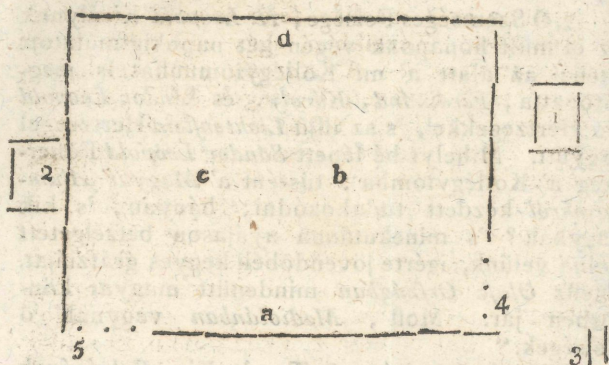
Tífzteleteré ment ő Ts. 's Kir. Felségének *Mediolánumba*, a' *Szárdiniai* Királynak második szülött Fia, az úgy neveztetett *Aosiai* Hertzeg is, Feleségével *Mária Therésia* Főhertzegasszonnyal együtt, ki a' *Mediolánumi* Kormányozó *Ferdinánd* Főhertzegnek a' Leánya.

Bizonyos, hogy Gróf *Eszterházy*, 's Bárá *Herbert* Követeink oda hagyták *Szifatóvot*, 's *Bukurestbe* költöztek által. Ennek történésével, nyomultak a' Kurirok Vezéreinkhez, 's vitték nékiek a' rendeléseket, hogy készen tartsák magokat. — Sok *Batalionok, Osztályok,* 's egész *Regementek* is vettek parantsolatot, hogy készítsék magokat, a' széleken lévő *Seregeinknek* segítségére. — A' *Dunán*, újra sibognak itten a' hajók körül a' munkások. Már indítottak is le, sok készületek a' vizen. Három nap alatt 6 *Regementek* fognak egymás után le indulni.

D d d

Hogy

Hogy a' *Laxenburghban* tartatott *Carrousel* — vagy a' német el-bérmálás szerént *Karoffel*nek elő-adása eránt tett ígéretünket annál jobb mód-dal tellyesíthessük, ide iktattuk ím e' következő ábrázolatot:

Ezen ábrázolatnak hasonlatossága szerént, bizonyos helyek voltak készítve az erdőben, nem messzire a' palotától. Az 1 számnál, sátor volt vonva, mellyben ült a' Tsászárné, *Ferentz Fő-Hertzegné*, az apróbb Főhertzegek, 's Főhertzeg Asszonyok, és némelly Fő Méltóságok. A' sátor előtt lévő hosszas négy-szeg volt a' *Karoffel* helye, vékony festett léczekből kerítve. Ebben, az *a* betűnél, papirosból készült Török fők voltak magas ágasokra helyhetve; a' *b* és *c* betűknél, úgy nem különben a' *d*nél is, kontyos Török fők szemléltettek; de már ezek alacsonyabban voltak helyheztetve, mint az *a* betűnél valók. A' 2 számnál, az udvari; a' 3nál pedig a' helységbéli Trombitások ültek deszka sátorokban, vagy színekben. A' 4 és 5 számnál, bé-járók voltak a' hosszas négy-szegbe. A' *Karoffelt* tsináló 8 Fő Lovasok, úgymint: *Ferentz Főhertzeg*, Gróf *Kautitz Domokos*, Oberster Gr. *Lamberti*, Land-gráf

gráf Fürstenberg, Gr. Kinsky József, Ob. Rollin, Gr. Eszterházy József, 's Májor Gróf Pálffy Leopold, a' 3 számon innen állottak mind egyforma ruhában. — A' frakjok setét zöld vólt; mellyre-valójok, és nadrágjok pedig sárga. A' kalapjaikon lévő máslik, fejer és zöld pántlikák-ból készültek. Kezeikben, egy egy tizfra nyelű dárdát tartottak. — A' *Karossel* azon kezdődött, hogy a' meg nevezett Uraságok bé lovaglottak az 5 számnál, szép sorjával a' hosszas négyszegbe; benne elsőben lassú, azután sebesebb menéssel, 's dárdájaikat fel felé tartva fordulásokat tettek. Midőn az 1 sátor eleibe értek volna, le felé fordították dárdájaikat, 's úgy tettek tiszteletet a' sátor alatt ülő Felségeknek, és Méltóságoknak. Minekutánna ki mentek a' hosszas négyszegből, 's a' 3 számon innen sorba állottak volna, tsak hamar ki vállalkozott közülök *Ferentz Föhertzeg*, 's bé lovaglott a' 4 számnál a' hosszas négyszegbe, 's az *a*-nál lévő Török fők közül szerentséssen le szúrt egyet a' dárdájával; melly prédával a' *b*-nél álló tsalmás kaponyákhoz kerülván, úgy lökte rövidebb dárdáját azoknak egyikébe, hogy ugyan pészterkédzett le felé a' fő az ágasról. E' meg lévén, kapta pisztolyát, 's úgy le lött egyet a' *c*-nél álló fejek közül, mint ha ott se lett volna. Innen, a' *d*-nél álló fejek felé tért, 's kardot rántván, hufzárossan le nyestett egyet azok közül. Hogy a' sátor eleibe ért: tiszteletet tett kardjával, a' sátorban ülő Felségeknek, és Méltóságoknak; kik ismét magok meg hajtásokkal, tapsolásokkal, 's *elleyen* kiáltásokkal vizszontagolták ezen tiszteletet; 's ki ment a' gon innen álló több lovas Társaihoz. Ezek azon rendel, mellyel oda felylyebb elő számláltak őket, mindnyájan követték *Ferentz Föhertzeg*et, az említett vitézi próbák-nak tételében. Ez a' gyakorlás, három ízben

D d d 2

lett

lett illy formán egymás után. Azután két két Vitézek mentek bé egyszerre, a' hosszas négyfzegbe; egyyk a' 4nél, másik pedig az 5nél, 's úgy tették próbáikat. Minekutánna ezt is tselekedték volna néhány izben, bé mentek egyszerre mindnyájan a' hosszas négyfzegbe, 's előbb piztolyaiknak ki sütögetéseik, annakutánna pedig ki vontt kardjaiknak egymáséhoz való értetések között, jeles öfzve menéseket, és rend változtatásokat tettek. Végre, mind a' nyóltzan egy sorba helyhették magokat a' sátor ellenébe, 's tiszteletet tévén, ki mentek a' hosszas négyfzegből; le szálltak lovaikról, 's a' sátorhoz mentek, holott is nagy örvendezéssel fogadtattak. — Tovább tartott a' *Karoffel* egy óránál, a' mellynek mind előtte, mind alatta, mind utánna is egymást fel váltva trombitáltak a' két rendbéli Trombitások. — *Ferentz Fő* Hertzegről örömmel irhatjuk, hogy ha felséges születésére nézve első nem lett volna is Vitéz Társai között: valósággal elsőséget érdemlett volna mindeneknek ítéletek szerént, a' vitézi próbáknak leg fzerentsébben való tétele által is.

Olly pumi - kutyátskát hordoz most itt egy Zsidó, mellynek tehettségei méltán figyelmeteliséget érdemlenek. Elöttünk, következő remekket mutattatott vele a' gazdája: Le rakott elsőben is a' ház' pádimentomára néhány kártyákat, mellyekre tsupán számok voltak nyomtatva. Ekkor kérdi a' kutyáját: mondaná meg, hány személlyek vagynak a' szobában. A' kutya egygyet kerül az Urá körül, 's minekutánna motozott volna egy kevéssé nagy gondolkodó formán a' kártyáknál, fel veszi egyfzer a' szájába a' 13 számmal jegyes kártyát, és valóban igan voltunk. Kérdi továbbá, mondaná meg, hány Pap van a' szobában. Akkor újra egygyet kerül a' kutya, 's fel veszi szájába az 1 számmal jegyes kártyát, 's tsak is egy Pap volt a' szobában. El kérte tovább-

vábbá a' Zsidó, eggy Úrtól az óráját, oda tartja a' kutyájának, 's meg nézeti vele, kérdi annakutánna tőle, hányat mutatott légyen az óra. Szokása szerént eggyet fordúl a' kutya, 's felveszi az 1 kártyát, 's éppen az 1 számnál vólt az óra' mutatója; még annakutánna, hány minuta lett légyen az eggy órán fellyül, azt is ki mutatta. — E' meg lévén, színes kártyákat rakott le a' Zsidó, 's szabaddá hagyott kit kit a' jelenlévők közzül, hogy adassanak ki magoknak a' kutyával, a' mit tettzik, 's tökéletesen ki adta a' kutya. Ugyan ezt tselekedte, minekutánna háttal forgatta vólna is le az Ura a' kártyákat. — Oda nyújtott azután egy tsomó kártyát valamelyik Űrnak a' Zsidó, 's ki vétetett eggyet belőle; akkor mondja a' kutyájának, hogy venné fel, a' földön háttal fekvő kártyák közzül ugyan azont, mellyet kezében tartott e' 's ez Űr. Meg lett. El hányta, 's mással is hányatta a' kezében lévő tsomó kártyát annakutánna a' Zsidó, le tette azt az asztalra, 's mással mondatta a' kutyájának, hogy venné ki, a' földön lévő kártyák közzül, mellyik vólna az asztalon lévő tsomó kártyában p. o. a' 6-dik, 10-dik 's a' t. Le rakott végtére a' Zsidó olly kártyákat a' pádimentomra, melylyeken az *Európai Fejedelmeknek* 's *Tartományoknak* neveik vóltak. Kérdi akkor a' kutyáját, mondaná meg, kié ez a' nagy Város *Béts*, a' mellyben vagyunk. A' kutya, betsülettel felvette fordúlása után azt a' kártyát, mellyre a' Tsáfszár vólt írva. Kérdte annakutánna eggy Űr, *Mitsoda Királynak fekszik most leg rosszabb renden a' szenája?* Ekkor ismét azt a' kártyát emelte fel a' kutya, mellyre a' *Frantzia Király* vólt írva 's a' t.

Magyar

Magyar Ország.

Kassáról nagy örömmel értjük, hogy már ottan is közönségesen taníttatik a' *Magyar Nyelv*. Önként ajánlotta magát, ennek ingyen való tanítására Tiszt. Péter *Dudási* Minorita, (kinek jeles hazafiúi igyekezetéről, még Munkánk' 2-dik Szak. 275-dik lapján is tettünk volt már emlékezetet), 's folytatja is innmár nagy szorgalmatossággal a' maga Tanítói hivatalát minden napon, tsupán innep - 's vasárnap napokat ki véve, délutánni két órától fogva, szinte háromig. A' Tanulók feles számmal vagynak.

Nemes *Abaúj-Vármegye*, azt végezte Jun. 6-dikán köz akarattal, hogy Nemzeti Nyelvünk vétetődjék fel, a' jövő Januáriusnak első napján.

Vátról, ezeket írja egy nagy Kedvellője a' gazdálkodásnak:

„Nálunk, óhajtott bővséget ígérnek a' szántó földek, és szőlők. A' rózs, némelly helyeken már Junius elein magasabb volt három réfnél; a' buza két réfnyi, vagy kevés alacsonyabb. Vagynak ugyan soványabb vetések is, minthogy a' munka, és föld különböznek egymástól. Bor tavaly bőven volt: ha pedig az égi háborútól, 's más veszélytől meg marad, az idén több lesz. De ellenben más gyümölcs, úgymint alma, körtvély, szilva, vékonyan; mert a' hernyó ezer volt meg kettő, melly még az erdőket is úgy megpusztította, hogy most is olyanok, mint Karátszony tájban. A' Városunk' Kapitánnya *Drobní* Úr, minden almá, szilva, 's körtvély fákat környül nyakravalóztatott a' szőlejében holmi ringy rongy ruhával, melly ruhátskákat annakutánna szekér-kenővel, vagy a' mint másutt hívják ulamázzal, vagy kolomásszal meg kenettette; a' vékonyabb fákat pedig sonka zsirjával mintegy
négy

négy ujnyi szélesen körül kenette; egyfzersmind a' fákról a' férgeket le rázattatta, 's verettette, mellyek újra fel akartak ugyan mászni; de a' karikánál tovább soha sem mehettek. — Meg is tartotta valóban említett Kapitány Úr, minden fáján a' gyümölsöt; mint ezt magam örömmel szemlélttem. A' szomszédoknak fájaik pedig, kik ezt restelték, vagy nem tudták, mind kopaszon maradtak. — Így hát, tsak jó az okos ember a' háznál! “

A' *Szarvasi* Evangyélikus Predikátor Tiszt. *Thefchedik Sámuel* Úr volt, a' mint értettük, azon halznos próbának elzkölője, mellynek a' *Körös* vizén lett tételéről emlékeztünk vala közelébbi Levelünkben. Ezen meg betsülhetetlen igyekezetű Hazánkfia fundálta volt ugyan tsak a' *Szarvasi Oekonomika* Oskolát is már néhány éftendőkkal ez előtt, a' mellyben fáradhatatlan szorgalmatosságot követ el az Iffjúság körül. Ezeket azért is említjük, hogy serkentő okul szolgálhassanak, azon jó könyvnek közönségesen való olvasására, mellyet T. *Thefchedik* Úr német nyelven botsátott volt ki; hanem már most magyarul is lehet kapni következő tzim alatt:

A' Paraszt Ember Magyar Országban mitsoda és mi lehetne; egy jó rendbe szedett falunak rajzolatlyával egyetemben. Thefchedik Sámuel által. Most pedig németből magyarra fordította Kónyi János, Pétsett. Engel betűivel 1786. 8-ad rétb. 508 oldal. — A' mint értettük, Gróf Szétsényi Ferentz ő Kegyelmessége adatta ki, maga költségén.

Penoze Pál nevezetű Görög, eggy, azon Adám' Fiai közzül, kik sok, és nevezetes forgásokat tettek kerek földünk' golyóbissán; mint az itt következő jegyzésekből meg tettik, mellyeket *Szabadszállásáról* (a' *Kis-Kúnság-ból*) közölt felöle, egy jó indulatú Hazafi:

„Szü-

„Született *Corcyrdában*; *Ismail Vára'* megvétele alkalmatosságával mondja magát ki szabadulttnak lenni a' Török rabságból; itt vőlt nálunk nagy szakállossan — megyen *Bétsbe*. — Ez előtt 34 ezteendővel, Legény fővel indult el a' tengeri Kereskedőkkel *Hazájából*. Midőn sok kerengései után vissza felé jött volna *Uj-Hollandiából*, el fogatott a' tengeri tolvajoktól; 's kézről kézre adatván, raboskodott *Tunishban*, *Algirban*, *Tripolisban*, és *Fezzenben*, több társaival együtt. Elszabadulván, midőn kódorgottak volna fel 's alá *Afrikában*, ismét el fogattak *Egyiptomban*, 's a' *Kajrói* egyik Basának el adattak. Ez a' *Mekhai* Bútsúra ötöt is el vitte, a' hol ő a' *Mekhai* híres Templomot meg járta. Az *Egyiptomi* *Pyrámisokról* úgy beszélt, mint én a' *Debrétzené* *Keres Toronyról*. A' *Nilus'* tsatornáit, 's az *Egyiptomi* temetkezéseket úgy adta elő, mint a' *Historiák* írják. Bizonyos idő múlva meg szökött 83ad magával, 's tevéket és szamarakat is vittek magokkal. 12 nap alatt értek a' *Sinai* hegy alá. Az étel' készítésének módját úgy beszélte elő, a' mint *Macknigth*, *Schaav* Utazó után le írta. Innen mentek *Jérusdlembe*, onnan újra *Mekhába*. Itt másodszor úgy járja meg, mint *Dervis*, a' *Mekhai* Templomot. Midőn ezt beszélné: elkukurikolta, a' mit a' Török Papok szoktak a' tornyokból kiáltozni a' néphez, mikor imádkozni hívják: *Kuli áltek — Ija Ija hilala — Elmilmet részul ala — Ajlich Szalam — Kuli áltek — Ija Ija hilala*. Az az: *Jertek*, imdadjuk az egy igaz Istent, és az ő egy Angyalát *Mahometet* egész alázatossággal. — *Mekhában*, gyanúságba esett a' Törökök előtt, hogy nem igaz *Musulman* volna; azért is el adták a' *Bagdádi* Basának. — *Bagdádának* kerítéseit, tornyait, magas hidját 's a' t. derekasan le beszéllte; a' régi *Babilont* is mondja hogy látta, de messziről; erdő, 's rét vagyon a' hē.

helyén, mellyben fene vadak, és nagy kígyók lakoznak; még a' körül való lakosok se mernek belé menni. — *Bagdádban*, el lopta a' Basának valamelly tselédje az aranyos lámpást; de ő reálévén a' gyanúság, ötet bizon szegény fejét lábánál fogva fel kötötték, 's tsak nem halálra verték: hanem a' tolvaj ki tudódván, ötet a' fzenvedésiért szabadsággal ajándékozta meg a' Basa. *Asián* keresztül ment *Efészusba*, onnét *Konstántzínápolyba*. Itt, fogadásból, egy péntek estve *Török Pap* ruhába bé ment a' *Sofia* Templomába, a' honnan jelt is vitt, el tsent t. i. egy szönyeget, az áhítatosság közben, 's bőv török nadrágjába tette. *Konstántzínápolyból* ment *Krim Országba*, onnan *Petersburgba*; azután *Chersonba*, holott éppen jelen vólt, midőn *II. József* öszve jött *II. Katalinnál*. *Chersonból*, a' *Konstántzínápolyi Muszka Követhez*; attól pedig *Bétsbe* küldetett. *Bétsből* indúlt a' *Muszka Sereghez*, el fogattatott a' *Törököktől*, 's nállok katonává lett; a' Muszkák megént el fogták; újra török rabságba esett, és a' mint oda fellyebb irám, *Ismül* meg vételével szabadúlt ki. *H. Potemkin* bizonyság-levelével vándorol. — Beszéll görögül, olaszúl, arabsúl, muszkaúl, tótúl, rátzúl, németül, zsidóúl, törökül, hanem igen öszve zavarja a' nyelveket, mint ezt egy tudós Görög bizonyította nékem, a' ki ugyan tsak Tolmátsom is vólt. Külső formája, napkeleti Zsidót mutat, a' minthogy ezt, valahányszor tsak módját ejtheti, hasznára is fordítja. Ezt tselekedte nevezetessen *Tömösvódratt*. A' mint t. i. a' vendégfogadó előtt állott vólna: meg szólítja egynéhány Zsidó, 's kérdi tőle, ha nem felekezetekből való e'? Kap a' kérdésen 's felel: Igen is. Kérdik továbbá a' Zsidók: Honnan jö? felel: *Jerusálemből*, 's egyszersmind *Spanyol* Zsidó nyelven 's hangon meg köszönti őket; mellynek hallására el hiszik, hogy a' *Spanyol Országból* ki

ve-

verettetett Zsidóknak maradéka légyen; hirt adnak a' több Zsidóknak. Ő, bé megyen a' fogadóba, utánna a' sok Zsidóság; vílznak néki *kóser* pálinkát, bort, kenyeret, és sajtot, 's jól tartják; étel felett tátott ízájjal halgatták, a' sziveiket újjító sok újságokat tőle, t. i. hogy ő Követjek a' *Jerusdlemi* Zsidóknak; már a' *Spanyol* Király újra meg engedte a' vissza - menetelt 's a' t.; ezt pedig a' sok jelen lévő Népnek ráztúl is elmondotta. Mikor már jól lakott volna, hogy meg szabadúlhasson a' Zsidóktól; meg köszöni atyafiságokat, 's ezzel rekeszti bé beszédét: *A' Jéhus Krístus, és a' Bóldogságos Szüz Mária fizesse meg jó akaratajokat.* Nollza nem kell egyéb a' Zsidóknak: szaladnak ki a' fogadóból, szidják, átkoznak *Penozét.* Ez, a' jelenlévőknek az egész játékot el befészlette, 's igen nagy mulattságot okozott nékiek. "

Erdély Ország.

Kolosvár. „Május' 12-dikének estvéli 5 órája vala az az emlékezetes, és a' Tudományok' rendiben Hazánkban Epochát tsináló; a' Haza' tekintetét pedig az idegenek előtt is méltó tekintetbe tévő örvendetes óra, mellyen a' kéz-írásokban lévő *Erdélyi Történet-Irók'* ki-adására intézett, 's már szerentséssen fel is állott Társaság a' maga első Gyűlését tartotta. Méltós. Gubernátor Ur; Mélt. Bárá *Báuffy Farkas*, Mélt. Gróf *Teleky Adám*, M. Bárá *Brukenthal Mihály* ő Kegyelmeségek, 's M. Gróf *Eszterházy*, és Szeredi Urakból áll a' Társaság' Tanátsa; M. Gróf *Bethlen Gergely* Ur, Titoknokja; M. Gróf *Teleky László* Ur pedig Kintstartója a' Társaságnak. Az első tiz tiz aranyok, ma tétetnek le. Sietnek a' jó Hazafiak részt venni e' Társaságban. Az első Gyűléskor, 78ra ment volt már a' Tagok' száma. Következik minél hamarébb a' Magyar Nyelv' mivelő Társaság'

ság' fel-állása is; jó kezek alatt vagyön munkában. “

N a g y - B r i t á n n i a.

Májusnak 31-dikén, egy *Bill* (Jelentés vagy Feltétel) terjesztetett a' Felső Parlamentom eleibe, a' Római Katholikusok mellett; melly alkalmatossággal úgy szólottak a' Püspökök, mint kívánja az Emberiség, és a' Keresztény Vallás: tudni-illik a' Római Katholikusoknak javokra. — Mivel látják a' Ministerek, hogy a' Nemzetnek's Parlamentomnak egy része, tellyességgel tsak nem szünik meg ellenzeni, az *Orosz* Tsászárné ellen készülö hadat; azon vóltak még a' múlt hónapban, hogy minél előbb véget vessenek a' mostani üléseknek; az ellenkező Fél pedig, még Juniusnak 2-dikán is ezt sürgette: „*Kérni kell a' Királyt, hogy addig Parlamentomot ne bontson, míg az Orosz Birodalommal való hadra nézve, valami bizonyos nem végezödik.*“ Ugyan tsak a' közönséges szokás szerént, ekkor is a' Ministerek gyöztek a' voksok' többsége által.

F r a n t z i a O r s z á g.

Voltérnek, Párisban való el temettetését, Május hónapnak 30-dik napján nem engedte vólt meg 1778 dikban a' *Párisi* Ersek; most éppen azon napon hozta ím e' következendö végzést a' Nemzet Gyűlése:

„*Voltér Maria, Ferentz, Aruét*, méltó, a' Nagy Embereknek rendeltt tisztességre; ehez képest által kell a' *Romillyi* Templomból hozatni az ő tetemeit *Párisba* a' *Sz. Genovéa'* Templomába. Ezen végzést, a' *Párisi* Kerület' Kormány-széke tartozik végre hajtani.“

Frantzia Ország' mostani állapotjának sok Birái vóltak már, kik közzül ki egy-, ki más-kép.

képpen ítelt; 's ki érdemlette meg a' figyelmeztelést, ki nem. De akadt annak közelébb egy Birája, a' kinek szavát méltó hallani. Ez, ama' szabad gondolkozású nagy Filosofus *Raynal*, kinek hírével tellyes egész *Európa*. Májusnak 31-dikén olvastatott fel ezen Bölsnek ítélő, 's tanátsadó Irása a' Nemzet Gyűlésében; mellynek közlésével inkább akartunk mi egy keveset késni, csak hogy azt eredeti *Frantzia* nyelvből fordíthassuk által, a' mellyen későbbén érkezett kezünkhöz, mint *Német* nyelven.

Egy *Anglus*, 500 *Ginebe* fogadott ezen hónapnak az elein, egy vendégfogadóban *Párisban*, hogy 33 Tagjai a' Nemzet-Gyűlésének vagy fel fognak köttetni két hónapok alatt; vagy öszvedaraboltatni; vagy leg alább meg szöknek Hazájokból.

Lengyel Ország.

Hertzeg *Csartorinszky*, protestátziót adott vőlt ki *Dublin* Városában, az új polgári alkotvány ellen; de el nem hagyták magokat szédíttetni az oda való Polgárok, sőt valamint minden más Városbeliek, úgy ők is Köveceiket küldötték *Varsóba*, kik által ki nyilatkoztatták a' Király, 's az Ország Gyűlése előtt való nagy háladatosságokat, 's az új Konstitutióból származott repeső örömöket.

Igen nagy számmal vőltak ezen hónapnak 5-dikén, a' mindenfelől bé gyülekezett Városi Deputátusok *Varsóban*, kiket hogy személyessen is meg győzhessen a' Nemesi Rend, a' Polgárság eránt viseltető atyafiságos hajlandóságáról: igen gazdagon és pompással meg vendégelte őket az említett napon. 300 személyre vőlt közönséges helyen asztal terítve. Igen sok Fő Rendek is vőltak jelen a' vendégségben, kiket arra birt a' buzgó hazafiúi szeretet, hogy úgy alkalmaztatnák
ma-

magokat a' Polgárokhoz, mint szintén magokkal egyenlőkhöz. Ezen Inneplésnek egész erőben való meg ditsőítésére, még maga a' Király is meg jelent az örvendező Gyülekezeti, minnek-előtte le ült volna az asztalhoz, 's szeretettel tellyes le bősátkozását mutatta mindenkhez; de ellenben az egész Gyülekezet is mély tiszteletet, 's forró szeretetét bizonyította mind maga, mind a' Nemzet' képében a' Királyhoz.

Atallyában örül az egész Ország, a' Konstitutiónak. A' Városokon kívül is mindenünnen mennek a' sok köszönő Deputátziók, és Levelek a' Királyhoz, és az Ország Gyűlése' Marsalljához. — A' Katonaság is nagy készséggel le tette az új Konstitutióhoz kötelező hitet. Parantsolatjok ment a' külső Udvaroknál lévő minden *Lengyel* Ministereknek is, hogy ők is esküdjenek meg az új Konstitutióra; 's az arról való Bizony-ság-Levelet küldjék meg *Parsóba*.

A' mióta meg állítottak az új Konstitutió-nak fundamentómos tikkelyei: szüntelen abban foglalatoskodik az Ország Gyűlése, hogy már most az egész Konstitutiónak mivoltát, körül-állásostól, 's maga tökéletes valóságában meg határozza. Az ez után következő Ország-Gyűléseinek intézete, fő tárgya volt az Ország-Gyűlése' figyelmetességének. Azt végezte e' részben a' többek között, hogy a' Deputátusoknak minden időben választatva kell lenniük, hogy így azon esetre, ha talám rendkívülvaló Ország Gyűlésre lenne szükség: leg ottan össze gyűlhetnének. Továbbá, hogy rend szerént minden 25 dik esztendőben egy olyan Ország Gyűlés tartasson, a' melly a' Konstitutiót meg vizsgálja, 's ha mi jobbítani valót talál rajta, azt meg jobbítsa. — Az úgy nevezetett *Senátorok'* (Fő Rendek) 's az Ország Gyűlése' felső Táblájánál ülök' választására nézve, a' végezte, hogy a' következő

Kirá-

Királyoknak két két világi Személyt fognak eleikbe terjesztetni a' Palatinátusok, 's azon két személyek közül egyiket választhatják Ülőnek az Ország Gyűlése' felső Táblájához. (Ezen tekintetben, másképpen van dolga a' *Nagy-Britániai* Királynak, úgymint a' ki szabad tettzése szerint választhat Lordokat.) — Jó ideig forgott fenn ez a' kérdés is, *ha vallyon meg kegyelmezhet a' Király, a' halálra sentenzidáztattaknak?* Nem vétetett ugyan el egy átallyában a' meg kegyelmező (aggráziázó) hatalom a' Királytól; hanem csak kevés esetekre terjesztetett ki: akkor is nem eyébből fog állani a' meg kegyelmezés, hanem a' halálos büntetésnek, örökös tömlőztre való változtatásából.

A' *Prussziai* Király felől jelentettük a' minap egy szóval, hogy örömét jelentette légyen a' *Lengyel* Konstitutió. Ebből némelyek azt gondolták, hogy talán ugyan eszközlője vólt a' *Prussziai* Király az említett Konstitutió. Ilyen hiedelemben vólt egy *Skorkovsky* nevezetű Tagja is a' Gyűlésnek, melly értelmét ki is nyilatkoztatta, az új Konstitutió ellenzése mellett Májusnak 17-dikén az Ország Gyűlésében. — Hogy ki vehessé a' hibás vélekedést *Skorkovsky* Urból maga a' Király, így szóllott: „*Dziedutzicky* *Pisforenek*, még most is a' kezében vagyon azon billétje Gróf *Goltz* nak, mellyet ez Máj. 3-dikának estvéjén botsátott hozzája, 's érzékenyen adta tudtára azon való jörnyűködését, hogy a' Királytól az ő Urától, *Lengyel* Országnak Frigyesétől el vólt titkolva a' *Revolúzió* Plánuma.“

J E L E N T É S.

Hogy eleget tehessünk azon érdemes Hazafiak kívánságoknak, a' kik helyben szeretnék le tenni a' *Hudi és más nevezetes Történetekre* való előpénzt:

pénzt: jelentjük, hogy bátran le tehetik az itt mindjárt elől számlalendő érdemes Személyeknél; hanem csak az a' kérésünk, hogy méltóztassanak akár a' pénzt le tévő, akár az azt felvenni nem sajnáló jó Urak bennünket a' boritékírás felől tudósítani; hogy munkánkat haladéknélkül indíthassuk mindenüvé, a' hová kívánatik:

Pesten, Stáhel és Kilián könyves boltjában. Pétsett, T. Billisits Úrnál. Székesfejérváratt, T. Fehér György Úrnál. Szombathelyen, Kútsár Professzor Úrnál. Győrött, Strájbígy Könyvnyomtatónál. Komáromban, T. Pétzeli, vagy T. Perlaki Uraknál. Jászberinben, Agofton Postamester Úrnál. Ketskemetén, T. Farkas Professzor Úrnál. Szegeden, Vedres István Úrnál. Nagyváradon, Sántha Postamester Úrnál. Debretzeben, T. Szilágyi Professzor Úrnál. Kállóban, T. Fazekas Predikátor Úrnál. N. Károlyban, T. Hanulik Professzor Úrnál. Szigeten, T. Olsávszky Úrnál. Munkátson, Neupauer Fiskális Úrnál. Ungváratt, Prof. T. Ragázzsi Úrnál. Kassán, Professzor T. Baróti Szabó Dávid Úrnál. Eperjesen, Ts Fejérvári Károly Úrnál. Miskoltzon, T. Komjúthi Professzor Úrnál. Egerben, Sötér Postamester Úrnál. Lofontzon, Somogyi Gábor Úrnál. Váztzon, Kífs Professzor Úrnál. Somogy Vármegyében, T. Vajki, Martzali Káplán Úrnál. — Erdélyben Kolosváratt, Kováts Úrnál, Gr. Bánffy Fő Kormányozó ő Excell. ja' Házi Titoknokjánál. N. Enyedén, Benke Professzor Úrnál 's a' t.

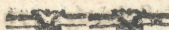
* * * * *

Küldünk, következő alól-írástú Rajzolatot: *Igy várta a' Bétsi Sokaság 1791dik esztendőben Máj. 29dikén a' Práter erdejében, Blanchardnak az itt ki tsindlitt formájú golyóbissán való fel-menetelet; de a' melly ez úttal el maradt. — Jó féle tafo-*

tafotából készült az említett golyóbis, és több kívántatott hozzá 1500 réfnél. Erős spárgából kötött hálóval bé volt vonva, melly hálón függött azon kis hintótska, a' mellyben ült volna *Blanchard* a' Kedvesével. A' mint itt láttzik a' golyóbis, úgy volt az fel puffadva más nap a' könnyű levegőtől, azon deszka alkotványban, melly a' képek, a' golyóbison innen való részén szemléltetik. — A' *Pradier* erdejének egy része, ki van tsinálva a' képen; a' golyóbis alatt láttzik azon magas fa. állásnak felső része, mellyen *Stuver* a' maga tüzi mesterségét szokta tsinálni. — A' melly Leány, egy szegény parókás Embert el üttetett a' lovával, az, egy szabad életű *Grätzi* Nimfa, ki mostanában kurta farkú paripán kezdett lovagolni; 's botránkoztató tselekedetével sok fő Dámákat el fog talám undorítani a' lovaglástól. — Meg fog e' engedődni *Blanchard*nak a' többszöri próba-tétel: még nem bizonyos. *Ferentz* Fő Hertzeg, nagyon szíven tartja a' sorsát; de a' Kormányfő azt terjeszti a' Fő Hertzeg eleibe, hogy ha még egyszer szerentsét találna *Blanchard* próbálni, de szerentsétlen ki-menetellel: ezen eset vezedelmes lármára szolgáltatna alkalmatosságot.

A' Kép alatt nem tehetjük volt ki még akkor előre, midőn a' betűk ki ímettözötek, azon levél' számát, mellyen emlékezet fogna lenni munkánkban ezen képről: hanem már most ki ki reá írhatja, a' maga képére a' 783 — 784 számot.

Költ *Bétsben*, Jun. 21-dik napján 1791.

Így várta a Bétsi Sokaság 1701 ^{évi} 22. sz. Májusnak 29. ^{ike} a Prater erdejében
 Blanchard-nak az itt ki-tvinált formájú golyójában való felmenetelét, de a melly ez uttal' el-
 maradt.

Lásd a Hádi és más nevezetes Történetek IV. ^{ike} Szab.